

Prædiken til Bededag

Matt. 7, 7-14

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Matthæus: Jesus sagde: »Bed, så skal der gives jer; søg, så skal I finde; bank på, så skal der lukkes op for jer. For enhver, som beder, får; og den, som søger, finder; og den, som banker på, lukkes der op for. Eller hvem af jer vil give sin søn en sten, når han beder om et brød, eller give ham en slange, når han beder om en fisk? Når da I, som er onde, kan give jeres børn gode gaver, hvor meget snarere vil så ikke jeres fader, som er i himlene, give gode gaver til dem, der beder ham! Derfor: Alt, hvad I vil, at mennesker skal gøre mod jer, det skal I også gøre mod dem. Sådan er loven og profeterne. Gå ind ad den snævre port; for vid er den port, og bred er den vej, der fører til fortabelsen, og der er mange, der går ind ad den. Hvor snæver er ikke den port, og hvor trang er ikke den vej, der fører til livet, og der er få, som finder den!« Matthæusevangeliet 7,7-14

”Bed, så skal der gives jer; søg, så skal I finde; bank på, så skal der lukkes op for jer. For enhver, som beder, får; og den, som søger, finder; og den som banker på, lukkes der op for”.

Det lyder så dejligt, og hvor ville jeg gerne tro, at det altid er sådan, som Matthæus skriver: At vi får det, vi beder om. Men jeg synes, det er svært at lade være med at tænke, at gid det var så vel! Og lige efter følger den kætterske tanke, at det jo ikke passer, det, Matthæus skriver. Sådan virker bøn ikke. For så tit har jeg bedt, men ikke fået.

Sjovt nok blev jeg ved med at skrive ”drøm” i stedet for ”bøn”, da jeg sad og skrev det her i mandags. Måske fordi ordene faktisk opleves mere som en drøm end som ord om en bøn, der kan blive opfyldt.

Jeg har både bedt, søgt og banket. Bedt i mørket, når der ikke var andet at gøre. Søgt, så jeg blev træt i krop og sjæl. Banket, i utålmodig frustration. Uden at det blev, som jeg gerne ville. Jeg er helt sikker på, at jeg ikke er den eneste her i kirken, der har det sådan. Så kære Matthæus; det, du fortæller, at Jesus engang har sagt: Det virker ikke. I

hvert fald ikke i så absolut grad, som du skriver. Det er ikke sådan, at enhver der beder, får.

Det er også, som om Matthæus skifter helt gear i de næste sætninger. Lige efter hans påstand om, at den gode Gud giver gode gaver til os, når vi beder ham om det, så slår han pludselig over i en snusfornuftig leveregel. ”Derfor”, siger han, som om der var en tydelig sammenhæng: ”derfor: alt hvad I vil, at mennesker skal gøre mod jer, det skal I gøre mod dem”. Jo, men så handler det jo ikke om, hvad Gud gør for os, men om hvad vi gør for hinanden. Den gyldne regel, hedder den, den med, at alt hvad vi vil have, at andre mennesker skal gøre for os, det skal vi gøre for dem. Den regel er slet ikke særlig kristen. Man kender den i masser af kulturer og i mange andre religioner. Den er nem at forstå, og det er faktisk muligt at leve efter den.

Jeg undrer mig meget over Matthæus’ skift. Hvorfor først det himmelstormende citat om, at alle vores bønner skal blive opfyldt – og så helt ned på jorden til en fuldstændig snusfornuftig morale? Tør jeg måske tolke det sådan, at Matthæus selv er lidt ubekvem ved sit Jesus-citat? Han har vel også haft den samme oplevelse som vi, at Gud netop ikke giver os det, vi har bedt om, og hvad så, Matthæus? Hvad så, når der ikke lukkes op for en dør, der er smækket i, og hvad så, når vi stadig går søgende rundt i verden uden at finde det, vi har ledt efter så længe? Hvad så, når krige trods mange bønner stadig udkæmpes, og børn trods mødres utrættelige bøn stadig sulter?

Jeg får den tanke, at det, Matthæus skriver, og som han citerer Jesus for at have sagt, det er i virkeligheden mere en bøn, end det er en konstatering. At når han skriver, at Jesus har sagt, at vi får, når vi beder; finder, når vi søger, så er det i virkeligheden ikke en konstatering af fakta, men i sig selv en bøn om, at det måtte være sådan. En bøn til den Gud, Matthæus håber på; den Gud, der altid er der og giver, lukker op, lader sig finde. En bøn, der gør Gud meget stor. Ja, meget større end den morale, der følger efter. I virkeligheden er de her linjer måske mere en lovprisning af en mægtig Gud, end det er en bøn om noget bestemt. En lovprisning af en fader i himlene, der er noget helt uforståeligt stort og andet end alle fædre på jorden.

Måske er bønnen i sig selv en lovprisning. Måske bør bøn altid være en lovprisning?

Men hvad er så egentlig en lovprisning? Mit opslagsværk siger, at lovprisning er en følelsesladet ophøjelse af Gud. Et udtryk for taknemmelighed for livet eller tilværelsen. At prise er det modsatte af at kræve.

Når vi lovpriser Gud, så beder vi ikke om noget bestemt, men vi giver udtryk for, at Gud er Gud. I selve lovprisningen anerkender vi, at Gud er der som noget radikalt anderledes end os. I lovprisningen hæfter vi os ved hans storhed, hans skønhed, hans uendelige nåde, hans majestæt. At lovprise Gud er at gøre Gud til Gud og minde os om, at vi selv er mennesker. Hans skabninger. I lovprisningsbønnen har vi ikke brug for at bede

om noget bestemt. Men vi priser den Gud, som vi sætter vores lid til. Vi priser ham og lader ham om at bestemme, hvad vi har brug for.

I en lovprisningsbøn tømmer vi os selv for krav. Vi sætter parentes om os selv. Vi beder slet ikke om noget, vi gerne vil have. Alt det er sat til side, for i lovprisningsbønnen vender vi blikket mod Gud og ikke mod os selv. Vi tømmer os selv, vi flytter fokus væk fra os selv. Vi giver Gud æren. Vi venter os alt godt, men vi ved intet om, hvad det er.

Det, det her handler om, er at finde en måde at bede på, der ikke indfanger os i det, nogen kalder den verdslige økonomi, den verdslige byttelogik. Hvordan kan vi forbinde os med Gud uden at tænke noget-for-noget, på samme måde som vi tænker i så mange andre sammenhænge? Vi tænker byttelogisk, når vi forventer at få det, vi beder om, og når vi bliver skuffede over ikke at få det, ja, måske endog afskediger Gud, fordi vi ikke får det. Vi tænker byttelogisk, når vi forventer, at hvis jeg opfører mig ordentligt, så vil Gud nok sørge godt for mig. Luther, vores reformator, bad byttelogisk, da han blev overfaldet af et uvejr og lovede Gud, at han ville blive munk, hvis han overlevede. Det var så ret godt for os, at han tænkte sådan, men ikke desto mindre var den bøn en handel. Hvis jeg får dét, som jeg beder om, så giver jeg dig dét, jeg tror, du ønsker af mig.

I vores liv med hinanden indgår vi hele tiden i sådan nogle byttelogiske strukturer. Hele tiden. Vi giver arbejde, vi får løn. Vi giver en gave til fætters fødselsdag, vi får en

Redaktion
Valgmenighedspræst
Margrethe Dahlerup Koch
Egevej 4
6950 Ringkøbing
mdkoch@mail.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

gave igen fra fætteren til vores fødselsdag. Vi giver omsorg til vores nærmeste, vi forventer at få omsorg tilbage. Jeg siger, at jeg elsker dig, jeg forventer, at du siger, at du også elsker mig. Det er hele tiden checks and balances. Og set i lyset af hvor meget det fylder i hverdagen, denne måde at tænke på, så er det måske ikke så mærkeligt, at det også invaderer vores forhold til Gud. Jeg beder, Gud giver. Jeg banker på, Gud lukker op. Jeg søger, Gud lader mig finde. Jeg er bare ret sikker på, at hvis vi tænker sådan, så er vi på vildveje. Hvis vi gør vores forhold til Gud til sådan et bytteforhold, så tror jeg næsten, det er umuligt at undgå at blive skuffet over Gud.

Jeg er meget sikker på, at den eneste bøn, der i virkeligheden giver mening at bede er den her: ”Ske ikke min vilje, men din”. Det er en lovprisningsbøn, der giver magten til Gud. Gud er stor.

Det er ikke sådan, at det er forbudt at bede om alt muligt. Slet ikke, det gør vi jo hele tiden, og det åbner vores kontakt med Gud, at vi gør det. Vi beder for os selv, vi beder for andre. Vi forbinder os med det guddommelige, når vi beder. Og vi forbinder os med verden, når vi beder for den. Det er alt sammen godt. Men i en eller anden forstand må der under enhver bøn være en bevidsthed om, at når vi beder, er det en lovprisningsbøn, der tømmer sig selv for krav og åbner op for, at vi bliver bevidste om Guds verden, hans storhed, hans handlinger; bevidste om at hans vilje råder, ikke vores.

Bøn er en dannelse, en skoling, hvor vi lærer at træde ud af den evindelige byttelogik, vi

lever i til daglig, og træde ind i et rum, der er rensset for den slags. I bønnen tømmer vi os selv, og når vi gør det, kan Gud fylde os. Som Johannes Johansen skriver i den sidste salme, vi skal synge i dag:

Herre, gør mit liv til bøn
tømt for krav og tømt for løn
fyldt med sandhed, fyldt med ånd.

Vi tømmer os, for så kan Gud fylde os.

Og så kommer den linje, der peger lige ind i den gyldne regel, som Matthæus citerer: ”fyld med handlekraft min hånd”. For sammenhængen må være, at hvis vi holder op med at beskæftige os med vores byttehandler med Gud, men blot lader hans vilje ske, ja, så får vi netop vendt opmærksomheden mod det andet menneske. Så giver moral mening. Jeg ved, hvad jeg skal gøre over for dig, fordi jeg ved, hvad jeg ville ønske, du gjorde for mig.

Måske er det slet ikke så tosset at tænke ”drøm” fremfor ”bøn”, sådan som jeg kom til at skrive derhjemme. For bøn er drømmen om Gud, den almægtige, den kærlige, den altid nærværende. En drøm, der er gået i opfyldelse, da Jesus kom til jorden. En drøm, der skal fylde os, ikke med krav og forventninger og byttehandler, men med Guds ånd. Så kan vi nøjes med at bede ”Gud, vær du min ånde. Din vilje ske”.

Kirsten Jørgensen
Godthaabskirken

Salmer:

414, 858, 12, 3, 588